

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัย โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาคณาจารย์ ของสถาบันพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม
2. เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาคณาจารย์ ในสถาบันพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม
3. เพื่อนำเสนอแผนงานการพัฒนาคณาจารย์ ของแต่ละสถาบันพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิธีการและรูปแบบการพัฒนาคณาจารย์โดยทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศจากเอกสาร ตำรา ผลงานการวิจัย ตลอดจนปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์ด้านนี้ ผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 1 นี้เป็นแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาคณาจารย์

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการพัฒนาคณาจารย์ของสถาบันพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม จากเอกสาร รายงานการวิจัย รวมทั้งปรึกษาผู้บริหารและอาจารย์บางท่าน แล้วนำข้อมูลที่ได้รวบรวมกับข้อมูลในขั้นที่ 1 นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับออกแบบ เครื่องมือการวิจัยเพื่อนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรต่อไป

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากขั้นที่ 2 มาพิจารณากำหนด เป็นแผนงานการพัฒนาคณาจารย์ของแต่ละสถาบันพยาบาล เพื่อนำเสนอ เป็นแผนงานการพัฒนาคณาจารย์ให้กับแต่ละสถาบันพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมต่อไป

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยประชากร 2 กลุ่มคือ ผู้บริหารและ
อาจารย์พยาบาลของสถาบันพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม รวมทั้งสิ้น 104 คน ดังนี้คือ

1. ผู้บริหาร จำนวนทั้งสิ้น 31 คน จำแนกได้ดังนี้
 - 1.1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จำนวน 10 คน
 - 1.2 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย จำนวน 9 คน
 - 1.3 โรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ จำนวน 12 คน
2. อาจารย์พยาบาล จำนวนทั้งสิ้น 73 คน จำแนกได้ดังนี้
 - 2.1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จำนวน 29 คน
 - 2.2 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย จำนวน 22 คน
 - 2.3 โรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ จำนวน 22 คน

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มประชากร จำแนกตามสถาบันพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

สถาบันพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม	รวมทั้งหมด	ผู้บริหาร	อาจารย์ ฯ
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก	39	10	29
โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย	31	9	22
โรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ	34	12	22
รวม	104	31	73

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากข้อ เขียน คำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์และ
ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพอาจารย์
2. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปและ
สถาบันพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบ

ของอาจารย์พยาบาลจากข้อ เขียน คำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ การปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์ด้านนี้ แล้วนำข้อมูลที่ได้รวมกับข้อมูลในข้อ 1 เป็น พื้นฐานในการพิจารณา กำหนดเนื้อหาที่เป็น ประเด็นหลักและประเด็นย่อยของแบบสอบถาม

3. นำเนื้อหาที่เป็นประเด็นหลักและประเด็นย่อย เสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาถึง ความเหมาะสม ความถูกต้องตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมครบถ้วน และสัดส่วนของแต่ละ ประเด็น แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

4. สร้างข้อคำถามของแบบสอบถามให้ครอบคลุม เนื้อหาที่เป็นประเด็นหลักและ ประเด็นย่อยที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

6. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหาร และอาจารย์พยาบาลที่ไม่ได้ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ อาชีพราชการ วุฒิทางการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบ (Check Lists)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย นโยบายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ แผนงานหรือโครงการในการจัดกิจกรรม ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม ขอบเขตของการจัดกิจกรรม แบบของการจัดกิจกรรม ลักษณะ ของกิจกรรม ช่วงเวลาที่จัดกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งบทบาทและความรับผิดชอบ ของอาจารย์พยาบาล และคำถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ ซึ่งประกอบ ด้วย บทบาทในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาคุณภาพอาจารย์ แบบของการจัดกิจกรรม ลักษณะของกิจกรรม ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม ลักษณะโครงการ การร่วมมือกันจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์พยาบาลและการจัดกิจกรรม เสริม ความรู้ในบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์พยาบาล ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบ กำหนดให้เลือกตอบ (Check Lists)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ ซึ่งประกอบ ด้วย ปัญหาด้านการจัดกิจกรรม ปัญหาด้านโครงการและลักษณะของกิจกรรมที่จัด และปัญหา

ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งข้อ เสนอแนะในการแก้ปัญหา ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบ
ประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ และความต้องการ เสริมความรู้
ในบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์พยาบาล ซึ่งประกอบด้วย บทบาทและความ
รับผิดชอบด้านการสอน ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ด้านการเป็น
อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา ด้านการวิจัยและการเขียนบทความทางวิชาการ ด้านการ
บริการชุมชนและสังคม ด้านการทบทวนวิจัยปวัตน์ธรรม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการมี
ส่วนร่วมในการบริหาร และอื่น ๆ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบ เกณฑ์ประมาณค่า
(Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่ม
ประชากรทั้งสิ้น 104 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้ง 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ในจำนวนนี้
เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้จำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
99.04 ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 2 (หน้า 45)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่อง
คอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social
Sciences)

การวิเคราะห์ข้อมูล แยกวิเคราะห์ตามลักษณะของแบบสอบถาม ดังนี้คือ

1. แบบกำหนดให้เลือกตอบ (Check Lists) ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้
 - 1.1 คำนวณหาความถี่ของแต่ละความคิดเห็น (Frequency) ของแต่ละ
ตัวเลือกในข้อคำถาม
 - 1.2 หาค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. แบบเกณฑ์ประเมินค่า (Rating Scale) ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้
 - 2.1 คำนวณหาความถี่ของแต่ละความคิดเห็น (Frequency)

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา รวมทั้งจำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำแนกตามสถาบันพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

กลุ่มประชากรของสถาบันพยาบาล	จำนวน แบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวน แบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมา	คิด เป็น ร้อยละ	จำนวน แบบสอบถาม ที่สมบูรณ์	คิด เป็น ร้อยละ
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก	39	39	100.00	38	97.44
โรงเรียนพยาบาลศุภครุรักษ์และอนามัย	31	31	100.00	31	100.00
โรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ	34	34	100.00	34	100.00
รวม	104	104	100.00	103	99.04

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 กำหนดน้ำหนักคะแนนของเกณฑ์ระดับการประเมิน ดังนี้คือ

3.51 - 4.00	คิด เป็นระดับ	เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด หรือ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นมากเป็นพิเศษ หรือ มีความต้องการเสริมความรู้ในเรื่องนั้นมากเป็นพิเศษ
2.51 - 3.50	คิด เป็นระดับ	เป็นปัญหาในระดับมาก หรือ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นมาก หรือ มีความต้องการเสริมความรู้ในเรื่องนั้นมาก
1.51 - 2.50	คิด เป็นระดับ	เป็นปัญหาในระดับปานกลาง หรือ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นพอสมควร หรือ มีความต้องการเสริมความรู้ในเรื่องนั้นพอสมควร
0.51 - 1.50	คิด เป็นระดับ	เป็นปัญหาในระดับน้อย หรือ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นบ้างเล็กน้อย หรือ มีความต้องการเสริมความรู้ในเรื่องนั้นบ้างเล็กน้อย
0.00 - 0.50	คิด เป็นระดับ	ไม่เป็นปัญหา หรือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น หรือ ไม่ต้องการเสริมความรู้ในเรื่องนั้น

2.3 หาค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) เป็นรายชื่อ

2.4 หาส່วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ

2.5 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (t) เป็นรายชื่อ

2.6 เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในการคำนวณค่าสถิติ มีดังนี้

1. ค่าร้อยละ หาโดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

2. ค่าเฉลี่ย หาโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i$$

\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
$\sum_{i=1}^n X_i$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	หมายถึง	ความถี่ของกลุ่มประชากร

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{fX^2}{N} - \left(\frac{fX}{N}\right)^2}$$

S.D.	หมายถึง	ค่าส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐาน
fX	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	หมายถึง	ความถี่ของกลุ่มประชากร

4. ค่า t (ทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม) หาโดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sigma(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}$$

t	หมายถึง	คะแนนมาตรฐาน
$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$	หมายถึง	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม
$\sigma(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)$	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทั้งสอง